

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Adam Roch (sprawozdawca)

w sprawie **M.M.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 maja 2026 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z 22 listopada 2024 r., sygn. II Ka 455/24,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z 2 lipca 2024 r., sygn. II K 561/23 i umarzającego postępowanie

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu w
postępowaniu odwoławczym.**

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Adam Roch

UZASADNIENIE

M.M. został prawomocnie skazany:

1. wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 22 lutego 2021 r., sygn. II K 1166/20, za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. popełnione w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 8 września 2020 r., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności;
2. wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 24 stycznia 2022 r., sygn. II K 1046/21, za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. popełnione w okresie od 9 września 2020 r. do 11 sierpnia 2021 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności;
3. wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 5 września 2022 r., sygn. II K 1613/21, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione z 23/24 listopada 2021 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 6 miesięcy ograniczenia wolności;
4. wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu z 23 stycznia 2023 r., sygn. K 589/22, za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. popełnione w okresie od sierpnia 2021 r. do 21 stycznia 2022 r., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z 2 lipca 2024 r., sygn. II K 561/23, Sąd Rejonowy w Nowym Sączu:

1. na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 i § 2 k.k., art. 86 § 1 i § 3 k.k. połączył skazanemu M.M. kary ograniczenia wolności orzeczone w sprawach o sygn. II K 1166/20 i II K 1046/21 i w ich miejsce wymierzył mu karę łączną 2 lat ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin miesięcznie;
2. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania;
3. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie o objęcie wyrokiem łącznym skazań ze spraw o sygn. akt II K 1613/21 i II K 589/22.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone apelacją przez prokuratora w całości na niekorzyść skazanego. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z 22

listopada 2024 r., sygn. II Ka 455/24, uchylił zaskarżony wyrok łączny i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego na korzyść skazanego M.M. wywiódł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego – art. 572 k.p.k., art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 i § 2 k.k. i w zw. z art. 37b k.k. poprzez oparcie się na błędnej wykładni wymienionych norm prawa materialnego i w konsekwencji niesłuszne przyjęcie, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Nowym Sączu, sygn. II K 1613/21, przy zastosowaniu art. 37b k.k. wymierzono *de facto* jedną karę sekwencyjną – pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, odrębną od kar jednostkowych pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, z którymi kara ta nie może być połączona, jako stanowiąca inny rodzaj sankcji i umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sytuacji, gdy prawidłowa wykładnia wskazanych norm winna była prowadzić do uznania, że na podstawie powyższej regulacji za popełnienie jednego czynu zabronionego, wymierzono dwie odrębne kary, to jest karę 3 miesięcy pozbawienia wolności i karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, które nadawały się do połączenia z karami wymierzonymi wyrokami Sądu Rejonowego w Nowym Sączu o sygn. akt II K 1046/21 i II K 589/22 – odpowiednio: karą 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności i karą 5 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonymi za przestępstwa pozostające ze sobą w realnym zbiegu.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na uwzględnienie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Wydane przez sąd okręgowy rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego zapadło bowiem z rażącym naruszeniem przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji.

W części motywacyjnej swego orzeczenia sąd odwoławczy mylnie wywiódł, że orzekana na podstawie art. 37b k.k. kara sekwencyjna jest karą odrębną od jednostkowych kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, albowiem przepis ten nakazuje obie te kary wymierzyć jednocześnie i są one ściśle ze sobą związane. Kwintesencją tego było stwierdzenie, że kara sekwencyjna może zostać połączona karą łączną w trybie art. 87 § 2 k.k. jedynie z inną karą sekwencyjną, natomiast nie z karami jednostkowymi pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności.

Powyższe założenie nie było trafne, co doprowadziło do naruszenia art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 87 § 1 i § 2 k.k. poprzez brak połączenia kar ograniczenia wolności orzeczonych w wyrokach II K 1046/21 i II K 1613/21 oraz kar pozbawienia wolności wymierzonych w sprawach II K 1613/21 i II K 589/22. Zauważyć należy, że dodany ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) przepis art. 37b k.k. umożliwia sądowi jednocześnie orzeczenie za każdy występki zagrożony karą pozbawienia wolności, niezależnie od dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w ustawie za dany czyn, dwóch kar, a to krótkoterminowej kary pozbawienia wolności oraz kary ograniczenia wolności. W uzasadnieniu do projektu ustawy zakładającej wprowadzenie omawianej regulacji wskazano: „Istotnym *novum* przewidzianym w projekcie jest instytucja kary mieszanej, jako kombinowanej formy represji prawnokarnej, która powinna być szczególnie atrakcyjna w przypadku poważniejszych występów” (zob. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy Sejmu VII kadencji nr 2393, s. 11). Powyższy zapis (użycie liczby pojedynczej) może zatem sugerować, że chodzi tu o jedną karę o cechach mieszanych przynależnych częściowo karze pozbawienia wolności, a częściowo karze ograniczenia wolności, a więc, że ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie nowego rodzaju kary do systemu prawa karnego. Tak jednak nie jest. W przepisie art. 37b k.k. nie chodzi bowiem o jedną, ale o dwie wymierzone kary, z których każda zachowuje swój odrębny byt. Sytuacja jest tu analogiczna jak w wypadku orzekania za przestępstwo kary pozbawienia wolności i grzywny. Takie stanowisko jest też prezentowane zresztą w piśmiennictwie (zob. np. J. Majewski (w:) Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Komentarz do art. 1-52, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2016, s. 745; B.

J. Stefańska (w:) Kodeks karny. Komentarz, red. M. Filar, LEX/el. 2016, komentarz do art. 37b, teza 1). Odmienne przebiega jedynie wykonywanie tych kar. W wypadku orzeczenia kar pozbawienia wolności i grzywny, są one wykonywane jednocześnie. Natomiast w przypadku orzeczenia kary pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności, w pierwszej kolejności – co do zasady – wykonywana jest kara pozbawienia wolności (art. 37b k.k. *in fine* i art. 17a § 1 k.k.w.). Przedstawiony powyżej pogląd wspiera też wykładnia językowa art. 37b k.k. Zdanie trzecie tego przepisu wskazuje bowiem, że w razie zastosowania omawianej tu regulacji, w pierwszej kolejności wykonuje się karę pozbawienia wolności, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zasadą jest więc wykonywanie najpierw kary pozbawienia wolności, a dopiero następnie kary ograniczenia wolności.

Unormowanie to potwierdza zatem pełną odrębność omawianych kar. Uzupełnieniem tej regulacji jest art. 17a k.k.w., który zakłada, że w razie orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności oraz kary ograniczenia wolności na podstawie art. 37b k.k. (lub art. 87 § 2 k.k.), karę ograniczenia wolności kieruje się do wykonania w pierwszej kolejności tylko wówczas, gdy zachodzą przeszkody prawne do niezwłocznego wykonania kary pozbawienia wolności. Zatem i wykładnia systemowa zewnątrz wskazuje na odrębność omawianych kar. Nie sposób pominąć też i tego, że przyjmując regulację art. 37b k.k. ustawodawca nie poszerzył jednocześnie katalogu kar z art. 32 k.k., a przecież wprowadzając nową karę taki zabieg byłby niezbędny. Art. 32 k.k. nie przewiduje zaś kary sekwencyjnej jako rodzajowo odrębnej.

Wszystkie te względy przemawiają za tym, że na podstawie art. 37b k.k. sąd wymierza jednocześnie dwie odrębne kary, tj. krótkoterminową karę pozbawienia wolności oraz karę ograniczenia wolności, które wykonywane są kolejno.

Tym samym, art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 87 § 1 k.k., również i w odniesieniu do kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności orzeczonych w oparciu o przepis art. 37b k.k., formułują obowiązek połączenia ich węzłem jednej kary, jeżeli karę pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności wymierzono również za inne przestępstwo pozostające w zbiegu (por. wyrok SN z 7 marca 2023 r., V KK 474/22; J. Majewski, Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015, LEX/el. 2015, komentarz do zmiany

art. 87, teza 3). Przeszkody w tym względzie nie stanowi regulacja art. 87 § 2 k.k. Powyższy przepis stanowi jedynie, że jeżeli za zbiegające się przestępstwa wymierzono kary pozbawienia wolności oraz ograniczenia wolności i kara łączna pozbawienia wolności nie przekroczyłaby 6 miesięcy, a kara łączna ograniczenia wolności

– 2 lat, sąd może orzec te kary łączne jednocześnie, jeżeli cele kary zostaną w ten sposób spełnione. Tym samym obowiązek połączenia przez sąd orzeczonych wobec skazanego kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności oraz wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności aktualizuje się dopiero wówczas, gdy nie zostaną spełnione formalne przesłanki wskazane w art. 87 § 2 k.k., tj. jednoczesnego wymiaru dwóch kar łącznych pozbawienia wolności i ograniczenia wolności oraz gdy pomimo spełnienia formalnych przesłanek stwarzających podstawy do wymiaru sekwencji dwóch kar łącznych sąd uzna, iż w razie orzeczenia jednocześnie kary łącznej pozbawienia wolności oraz ograniczenia wolności nie zostałyby spełnione cele kary. Uzasadnienie łączenia kar różnorodzajowych w trybie i na zasadach określonych w art. 87 § 1 k.k. odnosi się więc do sytuacji, w której nie jest możliwe lub nie jest zasadne z uwagi na cele kary skorzystanie przez sąd z rozwiązania przewidzianego w art. 87 § 2 k.k., tj. wyłącznie w sytuacji, gdy brak jest możliwości wymierzenia na podstawie art. 87 § 2 k.k. dwóch kar łącznych – pozbawienia wolności oraz ograniczenia wolności, które ze swojej istoty nie będą wykonywane jednocześnie, lecz sekwencyjnie.

W konsekwencji rację przyznać należy Prokuratorowi Generalnemu, że podjęta przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu decyzja o umorzeniu postępowania o wydanie wyroku łącznego wydana została z rażącym naruszeniem przepisów prawa karnego materialnego, art. 85 § 1 k.k. w zw. z 87 § 1 k.k., która miała przy tym istotny wpływ na treść orzeczenia. Konsekwencją zaistniałego uchybienia było bowiem niezasadne umorzenie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k., dokonane także z rażącym naruszeniem tego przepisu. Powyższe względy przesądzają o konieczności uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W ponownym postępowaniu sąd odwoławczy rozpoznając apelację prokuratora mieć będzie na względzie poczynione wyżej uwagi.

Antoni Bojańczyk

[WB]

[a.ł]

Zbigniew Kapiński

Adam Roch